

עזון תורני שכוחי ב'אדלה' של תורה

גליון 738

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"ונשמע קולו בבואו אל הקודש"

פרצה חמורה נפרצה בעירו של הגאון רבי משה סופר, בעל החת"ם סופר זי"ע, וכיוון שכך, מיהר הגאון להורות לאחד הגבאים שלו, לקבץ ולאסוף את כל הקהל לבית הכנסת הגדול בפרשבורג, שכן הוא רוצה לדרוש בפני כולם. משנתכנסו כל היהודים לבית הכנסת, עלה החת"ם סופר אל הבימה, ובקול תעצומות החל להשמיע את דבריו הנוקבים, כשהוא זועק בקול נורא מקירות לבו אודות הפרצה הגדולה שנפרצה בעיר, ולא נתקררה דעתו עד שביקש לומר בקול גדול ונורא ז' פעמים 'ה' הוא האלוקים', כשכל הקהל מתבקש לחזור אחרי מילה במילה. לאחר הדברים, נגשו אל החת"ם סופר כמה מיהודי העיר, אשר לא נמנו על קהל החרדים שבעיר, יהודים שההשכלה כבר עשתה בהם שמות, ודעתם לא היתה נוחה מתוכחותיו של הרב, ואמרו לו: למה ומדוע הרב צועק כל כך? האם לא נכון יותר לדבר את הדברים בנחת ובשקט, כי הלא כבר אמרו דברי חכמים בנחת נשמעים? הבין החת"ם סופר את מגמתם בדבריהם, וענה להם כגמולם: אמנם כדברייכם, הצניעות יפה מאד לכל אדם, ולא כל שכן לגדול הדור, שהרי דברי חכמים בנחת נשמעים. ואולם, כל זה אמור בענייני חולין, בדברים של יום יום, אבל בענייני קודש, כאשר הדברים נוגעים לקודשי שמים, לקודשי האומה, לקדושה וטהרה של הדור, להכרעה על עניינים גורליים ביותר, אזי על המנהיג להשמיע את קולו ברמה, כמו שהכתוב אומר ונשמע קולו, אימתי? בבואו אל הקדש. אזי עליו לדבר באומץ ובהשמעת קול בעז ובתעצומות. (תולדות החת"ם סופר)

בפתח האהל

"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שִׁמֹן זֵית זָךְ כֶּתִיב לְמַאֲוֹר, לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" טבעם של רוב הפירות, כאשר הם בשלים והגיע עת הקטיף, שקוטפים אותם אחד אחד בעדינות, ונזהרים שלא יפלו על האדמה. אם הם יפלו הם עלולים לקבל "מכה" ולהיות פגומים. אולם ביחס לזית שונה הדבר. כיצד מוסקים את עץ הזית? המוסק לוקח מקל ארוך, וחובט בענפי הזית ללא רחמים, וכך הזית נופל היישר לאדמה. בימינו, עם התפתחות הטכנולוגיה, יש טרקטור עם מצבט גדול, אשר מנענע את גזע העץ והזיתים נושרים, גם הזיתים שבמרומי האילן. כשם שהזית מוכשר להאיר רק לאחר נפילתו וחבטתו באדמה, שהרי רק אז מרימים אותו ומפיקים ממנו שמן, כך כל אדם, כאשר הוא מרגיש שהוא כבר לא "בראש האילן", והוא מוכן להשפיל עצמו ולהפסיק להתגאות, או אז מסוגל הוא להתחיל להאיר. אולם כל עוד הוא מרגיש "במרומי האילן", והוא אפוף תחושות גאווה והתנשאות, הוא לעולם לא יוכל להאיר. אנשים בורחים מבעלי גאווה, ואף סולדים מהם. זהו התנאי הראשון – ענווה.

הפרט הנוסף שהתורה מדגישה הוא "כתית למאור". הכתיתה מרמזת על הקשיים והייסורים. לא רק שהזית נפל ממרומי האילן ונחבט באדמה, אלא אחר כך גם כותתים אותו. כל אדם יכול להרגיש "בראש האילן", נהנה מהאוויר ומאור השמש. חייו מתנהלים על מי מנוחות, פרנסתו מצויה ומצב בריאותו טוב. אולם פתאום באה מכה, לפתע מתרחש זעזוע. אבל גם אז הוא צריך לזכור שבזה הוא נהפך למשהו מעולה יותר ורק טוב יצא מזה-שמן זית זך.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמנך השבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
6:11 5:11
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
לית: 6:47

אָהַל הַהֵלֶלֶה

האם יש לנשק את ידי ההורים בליל שבת, ולהתברך מפיהם, והאם יש לנהוג כן גם כלפי אביו וגם כלפי אמו?

תשובה: בגמרא במסכת עבודה זרה (יז). אמרו, שהאמורא עולא, כאשר היה חוזר מבית המדרש, היה מנשק ידי אביו. ופירש רש"י, שכך דרך בני אדם, שכאשר יוצא מבית הכנסת, מנשק ידי אביו ואמו והגדולים ממנו בפס ידיהם. ובוהר הקדוש (פרשת לך לך) אמרו, שרבי אלעזר בנו של רבי שמעון בר יוחאי, וכן כל תלמידי רבי שמעון בר יוחאי, היו מנשקים את ידיו. וכן היה נוהג רבינו האר"י כלפי אמו הצדקנית, שבכל ליל שבת היה הולך לביתה, ומנשק את ידה, והיא היתה מברכת אותו. ומכאן שרבינו האר"י גילה בזה איזה טעם על פי הקבלה, שבלייל שבת דווקא יש מעלה גדולה בברכת האם ובנשיקת ידה.

ובספר שער הכוונות, הסביר את טעם הדבר על פי הקבלה, ורבותינו המקובלים עוררו הרבה על ענין זה, שכל אדם ינשק ידי אביו ואמו בליל שבת, ובפרט יש טעם לנשק את יד אמו. ואפילו אם אינו גר איתם באותו בית, מכל מקום, אם יש ביכולתו ללכת אצלם ולבקש ברכתם, טוב שיעשה כן. וכן לימד רבינו האר"י את תלמידו רבי חיים ויטאל. וכן כתב עוד רבינו מרן החיד"א בספרו מורה באצבע, שכאשר מנשק ידי אביו ואמו, יכווין שמקיים בזה מצות כיבוד הורים, וכשמנשק ידי אמו, יכווין גם שיש סוד בדבר.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ואתה תצוה את בני ישראל"

פעם בא אחד מתלמידיו של הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל לרבו ואמר לו: ברצוני לנסוע לגרמניה להחזירם בתשובה ולהטיף להם מוסר. ענה לו רבי ישראל: את רוסיה כבר החזרת בתשובה? אמר לו התלמיד: צודק אדוני הרב, אסע קודם לרוסיה. אמר לו הרב: ועם פולין כבר גמרת? ענה התלמיד, צודק. המשיך הרב: ועם העיר שלך ראדין כבר גמרת? ואת משפחתך כבר החזרת בתשובה? ואת עצמך כבר תיקנת...? הצדיק התלמיד את דברי הרב ואמר אכן ראשית צריך אני להחזיר בתשובה את עצמי...

וזהו שאומר כאן הכתוב: "ואתה" - "בראש וראשונה צריך האדם לתקן את עצמו ולשמש דוגמא לאחרים, ולאחר מכן "תצוה את בני ישראל" - יהיה רשאי לצוות על אחרים ולהטיף להם מוסר, וכפי שאמרו חז"ל "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים".

"ולקחת את דמו וזרקת על המזבח סביב"

בכל הקורבנות נותנים את הדם ואת החלב על גבי המזבח. טעם נפלא לכך אמר רבי יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי" על פי משל: סוחר אחד הלך מביתו אל בית המדרש ולמד שם בהתמדה. באותה עת הגיע אל ביתו קונה ובקש לקנות סחורה בממון רב ובשל כך חיפש את בעל הבית. בעלת הבית סיפרה לקונה כי בעלה לומד כעת וכי ישוב אל ביתו רק בעוד כמה שעות. הקונה לא חפץ להמתין ופנה אל סוחר מתחרה ושם קנה את כל מבוקשו. כאשר שב האיש אל ביתו ושמע את אשר קרה הצטער צער רב והורה לאשתו כי אם ישוב הדבר ויישנה, תשלח מיד לקרוא לו מבית המדרש כדי שימהר לשוב אל ביתו, שהרי כרוך בכך הפסד רב. כעבור זמן הגיע אדם אחד אל בית הסוחר כדי לגבות ממנו חוב גדול שהסוחר חייב לו. זכרה האישה את אשר ציווה עליה בעלה לכן שלחה מיד שליח שיקרא לבעלה לשוב מבית המדרש. הסוחר רץ כחץ מקשת ועד מהרה הגיע שהוא נושם ומתנשף ממאמץ. מה רבה הייתה אכזבתו כאשר גילה במה המדובר... אוי לי ואבוי לי נאנח הסוחר מרה אשתי החליפה ובלבלה את היוצרות! כאשר מאן דהוא ביקש לקנות סחורה לא קראה לי והפסדתי את הכול, ואילו כאשר הנושא בא לגבות את חובו מיהרה והזעיקה אותי לרוץ אל הבית...

כן הוא גם הנמשל אמר ה"בן איש חי" ישנם שני סוגי מצוות: עשה ולא תעשה. לשם קיום מצוות אלה על אדם להשתמש בשני כוחות שיש בו: כדי לקיים מצוות עשה יש להשתמש במידת הזריזות ולמהר לעשותה, ואילו למצוות לא תעשה יש להשתמש דווקא במידת העצלות... והנה, האדם החוטא מחליף את הדברים ומבלבל את היוצרות, כאשר מדובר במצוות עשה הוא מתעצל מלקיים ומתנהל בעצלתיים... ואילו לעבירה, רחמנא ליצלן, הוא זריז מאין כמוהו. הקרבן סיים ה"בן איש חי" בא לכפר על עוונות אלה, משום כך ציווה הקדוש ברוך הוא לתת על המזבח את הדם שהוא כח החיים והוא המעורר את מידת הזריזות ולעומתו את החלב המסמל את העצלות והקריירות. בסיבתם של שני כוחות אלא נגרם החטא, משום כך המבקש להתכפר נותן את שני הסימנים הללו על גבי המזבח.

1. היכן קודש הקודשים והוא לא קודש הקודשים??
2. מכנה משותף בין ארבעת המינים לחושן??
3. מתי קוראים ביום חול 6 קרואים לעלות לתורה באותו היום?

פירוט תרומה:

1. כפתור במנורה
2. סירות-כלי בבית המקדש ובמשכן
3. פרח במנורה
4. האות ג'
5. האות ס'

בין הפותרים נכונה תתקיים הגרלה על פרסים, תשובות יתקבלו במייל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

”ועשית שלחן עצי שיטים” – סיפור

ה”רבינו בחי”י” כתב: ’ומנהג חסידים שבצרפת, שעושים משלחנם ארון לקבורה, להורות כי האדם לא ישא מאומה בידו, ולא ילונו בעמלו כי אם הצדקה שעשה בחייו, והטובה שהוא מיטיב על שלחנו, ולכך אמרו רז”ל המאריך על שלחנו מאריכין לו ימיו ושנותיו’. מספר רבי אליהו מן מראשי ישיבת ’אור ישראל’ על תלמיד חכם שהגיע לפני **רבי חיים קנייבסקי** זצ”ל עם שאלה שהיתה מלווה בסיפור מרגש עד דמעות: אמא קשישה יש לי, שעברה את כל מאורעות השואה על בשרה, ולבד מכך שהנאצים ימ”ש הרגו את כל בני משפחתה לעיניה, היא עצמה עברה צרות ויסורים רבים. אימי שתח”י קראה לי זה עתה ואמרה: ”ראה בני, אני מרגישה שיומי קרב, וברצוני לומר לך שהדבר שהחזיק אותי בשואה, בתוך כל הצרות וים היסורים, היה מילות התפילה המרגשות ’ובכל זאת שמך לא שכחנו, נא אל תשכחנו’. מילים אלו היו שגורות על לשוני בכל עת, ובמיוחד כשגברו עליי הפגעים והפורענויות, הרגשתי נחמה גדולה בכך, ופירשתי לעצמי את התחינה הזו, שאנחנו מתפללים להשי”ת שכשם שאנחנו לא שוכחים אותו אפילו בגיהנום הנורא הזה, ומשתדלים לקיים את מצוותיו, כך גם לא ישכח אותנו, ולא יעזבנו ביד הרשעים הארורים הללו. והנה המשיכה האם בדבריה הנרגשים, השי”ת שמע לתפילתי, והצילני מגיא הצלמוות המקולל ההוא, העלני לארץ ישראל, ואף זיכני להעמיד דור ישרים מבורך. ועל כך יש בפי הלל והודיה לבורא עולם שזכר אותי בתוך שאר עבדיו, ופדני ממוות לחיים. מה שאני מבקשת ממך הוא, שכאשר תגיע שעתו ואפטר מן העולם, תניח בתוך ידי בקברי פתק ובו המילים הנ”ל **’ובכל זאת שמך לא שכחנו נא אל תשכחנו’**. ותפילתי להשי”ת, כך סיימה האמא, שכשם שהמילים הללו הוציאו אותי מן הגיהנום בשואה, כך הן תוצאנה אותי מהגיהנום בעולם העליון, ותכנסנה אותי לגן עדן”. שאלתו של הת”ח היתה האם מותר לעשות כצוואתה של אימו, ולהניח בידה בקברה את המילים הנ”ל. רבי חיים השיב שכיון שהמילים הללו אינן פסוק, אלא לשון תפילה, אין בכך בעיה, ועם כל זאת ציווה להניח בכלי בתוך כלי. אולם הוסיף הרב: ”יש לדעת שהקב”ה אינו זקוק לפתקים שכאלה – הוא יודע הכל, והפתקים אינם מוסיפים מאומה... אבל אל תאמר לאימך את ההוספה הזו... אם זה מוסיף למנוחת דעתה אין צורך לומר לה שהקב”ה אינו זקוק לפתקים שכאלה”. שאל הגר”א מן את הרב: הרי מסופר על גדולי עולם שציוו להניח בקבריהם את ספריהם, וגם – מובא ב”רבינו בחי”י” שציטטנו בראש המאמר – שמהשולחנות ציוו לעשות ארונות קבורה, וא”כ רואים שיש בכך ענין! ותירץ הרב, הגדולים שעשו כך, לא עשו אלא מפני שביקשו לעורר את העם, שיראו מה העיקר בחיים, ושהאדם אינו נוטל עימו לקברו לא כסף ולא זהב. אלא רכ את המצוות ואת עמל תורתו. או כפי שכותב ”רבינו בחי”י”

’להורות כי האדם לא ישא מאומה בידו, ולא ילונו בעמלו, כי אם הצדקה שעשה בחייו. אבל אימו של הת”ח רוצה לעשות זאת לא כדי לחזק את האחרים, אלא כדי להבטיח את עצמה בדין שמים, ושהמילים הללו תעמודנה לה לעדות, ועל זה אמרתי שהקב”ה יודע הכל, ואינו זקוק לפתקים.

”להעלות נר תמיד”

אשה ששכחה לברך בעת הדלקת הנרות, עד מתי יכולה לברך? יש לדון: אשה שהדליקה נרות שבת ושכחה לברך עליהן – האם יכולה לברך עליהם אח”כ כשנזכרה. תשובה: אם נזכרה בשעה שמותר עדיין להדליק – עד שקיעת החמה, תברך אז, אבל אם נזכרה אח”כ לא תברך עוד, ואעפ”כ יצאה ידי המצוה. וכל זה הוא רק בשבת, אבל ביו”ט יכולה לברך כל זמן שהנרות דולקים.

בחור לפני הפגישה

הראשונה יעצו לו שאם הוא

יתקע שידבר על שלושה דברים: אוכל,

משפחה ופילוסופיה, אכן הגיע הפגישה

ולא היה לו מה לדבר. הוא שאל אותה

מה היא אוהבת לאכול, ענתה חמוס. ראה שאין מה

להוסיף שאל יש לך אחים? ענתה: לא.

ראה שאין מה להוסיף, עבר לפילוסופיה, אם היה לך אח

היית אוהבת חמוס...???

מרצים לעולם אינם אומרים 'אין לי מושג'

הם אומרים 'שאלה מצוינת נגע בזה בהמשך.'

החלק הכי קשה בלקום ב-7 בבוקר

זה הקפיצה מהמיטה ב-8

היינו בהופעה באחד השירים צעק הזמר "תשירו איתי"

צעקתי לו: שלמתי 300 שקל תשיר לכד!!

אני לא מבין למה חברת חשמל מבזבזת כל כך

הרבה כסף על פרסומות. נגיד שאני לא מרוצה,

מה אני אעשה?? אעבור לבטריות???

קצת מאתל

"ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי" בורא עולם מצוה את משה לארגן אנשים שיעשו את "בגדי הקודש" עבור הכהנים, בהתאם לתוכנית שקיבל בהר סיני, אלא שבורא עולם מבקש ממשה שאת הבגדים הללו יעשו אך ורק אנשים שיש להם את התואר והמעלה של "חכמי לב".

אין ספק שיצירת בגדי הכהונה זו מלאכה מורכבת מאוד, ברור שצריך שהאנשים העוסקים בה יהיו חכמים ובעלי מקצוע הבקיאים היטב במלאכתם. אך לשם מה צריך שהאנשים הללו יהיו גם "חכמי לב"? מה הלב שלהם קשור לעניין? בטרם נענה על השאלה נשאל שאלה נוספת, המטרידה לא פחות. רש"י הקדוש מפרש לקדשו - להכניסו בכהונה על ידי הבגדים, שיהא כהן לי. והשאלה: הרי בגדי הכהונה היו עשויים מצמר של בעלי חיים החיים ברפת ושזורים מפשתן שגדל באיזה נקיק עלום וצבועים בדם של תולעת משי... אם כן כיצד יתכן שהבגדים הללו יכולים להזרים ולהעביר ולהחדיר קדושה במי שילבש אותם? איך בדיוק עובד הקסם הזה?

כדי להבין זאת מוכרחים אנו להגיע לשאלה מעניינת נוספת "על קדושת הטלית והתפילין", שאלה שבעצם זהה לשאלה שלנו: איך עושים תפילין? לוקחים עור מהפרה ועושים מזה קלף ורצועות, לוקחים את הלְחָיִים מהשור ועושים מזה בתים לתפילין, מארגנים איזה צבע שחור עמיד ויציב, ומכל התערובת הזו יוצרים את התפילין הקדושות והמקדשות. אך אני לא מצליח להבין איך זה עובד! גם הנעליים שלי נוצרו מעור של בהמה וגם הן נצבעו בצבע שחור עמיד, אם כן מדוע התפילין קדושות - והנעליים לא? אותו דבר הציצית! הרי היא עשויה מצמר של כבש שאכל חסה בשטחים והשתזף בשמש וצעק כל היום מְמִהָהָה... ובעצם גם השמיכה שלי עשויה מאותו צמר. אם כן מדוע הטלית קדושה - והשמיכה שלי לא? חכמינו ז"ל כתבו לנו חמישה מילים - ועל פיהם כל הקושיות הללו מתיישבות.

לקדשו - לשם כך יעשו את הבגדים (ספורנו כ"ח). ביצירת בגדי הכהונה הושקעה מחשבת טהרה וקדושה תמידית, והיה צריך לכוון כל רגע ורגע "שהבגדים יקדשו את מי שילבש אותם". זה בעצם גם הסוד והקסם שמסתתרים מאחורי הטלית והתפילין, הכול תלוי בהכנה וביצירה של הדבר! בנעליים ובשמיכה הושקעה מחשבת גשמית של ביזנעיס וכסף ואופנה וגזרה וכו' - וכל היצירה שלהם הייתה בשביל מטרה גשמית, כדי להגן על הרגל ולחמם את הגוף. אם כן מה שייך שתחול עליהם הקדושה? מצד שני... הטלית והתפילין ובגדי הכהונה מתחילת יצירתם נעשו מתוך קדושה וטהרה ולשם מצווה, ומתוך מטרה קדושה ונשגבה - לעבוד באמצעותם את ה', וזה מה שמקדש את העור והצמר והכותנה וגורם להם את המהפך הגדול והמעבר החד "מאביזרים גשמיים" לפריטים מקודשים ומקדשים, אשר באמצעותם מתחברים ומתקשרים עם הבורא בצורה הגבוהה ביותר. מחמת שבבגדי הכהונה היה צריך להשקיע מחשבת קדושה וטהרה תמידית, לכן לא מספיק שהעוסקים במלאכה יהיו "בעלי חכמה" הבקיאים היטב באומנות - אלא צריך גם שיהיו "בעלי לב" טהור וזך היודע לזרוע ולנטוע קדושה וטהרה בתוך הבגדים, כדי שאותם בגדים יִשְׁנו את מהותם ויתנהכו מגשמיים לרוחניים. כעת גם מובן כיצד הבגדים הללו מקדשים את הכהן. שהרי הם נעשו בטהרה וקדושה ומתוך מחשבת מצווה ועל פי צו אלוקי, וממילא הם בבחינת ציצית ותפילין. המסר העולה כאן הינו חד וברור: עבודת ה' אינה המעשה הפיזי והגשמי, אלא "ההשקעה הרוחנית" והטהרה הפנימית שמכניסים לתוך המעשה.

**לבריאות ברכה והצלחה
סמי בן חילוה הי"ו
שמחה בת שרה הי"ו
הם וילדיהם וכל אשר להם.**

**סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו**

שיעור בפרשת שבוע
מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי מיד לאחר מנחה
בביכני"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 17:15

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילות שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) 17:20
שיעורי תורה אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הגאון ר' אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א

בית הכנסת
"יעולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

תפילות בימי חול: שחרית - 7:30
מנחה - 17:15 ערבית - 17:40

שיעורי תורה אחרי ערבית
יום א' ב' ד' - רב בית הכנסת
הרב יהונתן הכהן אמדדי שליט"א

יום ג' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ה' - הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' - הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:30

תפילות שבת קודש:
שיר השירים - 16:35 מנחה - 16:45
קבלת שבת - 17:05
שחרית - 7:00 מנחה א' - 13:30
מנחה ב' - 16:30 ערבית - 17:45

שיעורי תורה בשבת:
הרב בן יאבו שליט"א - 12:30 וב- 14:10

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00